NEUMANN JÁNOS INFORMATIKAI KAR

DIPLOMAMUNKA

A kezdőlapra mindenféle címer kell. Van LATEX minta rá?

OE-NIK HARASZTI GÁBOR 0 0

OE-NIK HARASZTI GÁBOR

Budapest 2012

Tartalomjegyzék

1.	Rövid tartalmi összefoglaló a téma területéről, a feladatról	3
2.	A megoldandó probléma megfogalmazása	4
3.	A probléma fontossága, felvezetése	5
4.	Az irodalom alapján a lehetséges megközelítési módok és megoldások áttekintése és elemzése 4.1. Irodalmi áttekintés	6
5.	A megoldási módszer kiválasztása, a választás indoklása	10
6.	A részletes specifikáció leírása	11
7.	A tervezés során végzett munkafázisok és tapasztalataik leírása	12
8.	A megvalósítás leírása	13
9.	Tesztelés	14
10.	Az eredmények bemutatása, értékelése, hasonló rendszerek eredményeivel öszszevetése	15
11.	A megvalósítás elemzése, alkalmazásának és továbbfejlesztési lehetőségeinek számbavétele	16
12.	A szakdolgozat tartalmi összefoglalója magyarul és angol nyelven Irodalomjegyzék	17
13.	Mellékletek	19

Rövid tartalmi összefoglaló a téma területéről, a feladatról

A megoldandó probléma megfogalmazása

A probléma fontossága, felvezetése

Az irodalom alapján a lehetséges megközelítési módok és megoldások áttekintése és elemzése

A munka megkezdése előtt célszerű tájékozódni a probléma lehetséges megoldásairól a szakirodalomban, ami után a megoldási alternatívák már ki tudnak rajzolódni és lehetséges lesz szakmailag megalapozott javaslat megfogalmazására.

4.1. Irodalmi áttekintés

Galambos Péter cikkéből [1] megtudhatjuk, hogy habár sokáig megfelelt a robotikában a helyi kontrollerekről vezérelni a robotokat, a manapság szükséges számítási kapacitás igénynek ez már nem felel meg. Az új kihívások szükségessé teszik külső erőforrások bevonását is a munkába. A kapacitás bővítésnek több módja is van a lokális szerverektől a publikus felhő szolgáltatásokig bezárólag. A cikk bemutatja a hagyományos IT területtől némileg eltérő robotikai alkalmazások szükségleteit a felhő szolgáltatásokban.

Először ismertetésre kerülnek a főbb paradigmák a robotika kontextusában:

Cloud computing: azaz felhő számítástechnika, hozzáférés nagy, jól skálázható hálózati számítási kapacitásokhoz (végrahajtási, memória és disk) távolról. Ez az infrastruktúra lehet privát, publikus és hibrid.

Fog computing: azaz "köd" számítástechnika, olyan számítógép eszközöket jelent, amik a robot kontrollerek mellett helyben, mintegy gateway-ként teszik lehetővé azok illesztését a felhő szolgáltatásokhoz, interfészt jelentve a kétféle, nagyon különböző rendszer között, valamint képesek helyi, nagy tömegű, például a robot szenzorokból érkező adatok elő-

feldolgozására.

Mist computing: azaz pára számítástechnika Meg kell találni a megfelelő magyar szavakat a Fog és Mist szavakra!, a beépített eszközök számítási kapacitását jelenti, tipikusan előfeldolgozzák és szűrik a szenzorok adatait, mielőtt továbbítanák a köd és felhő szintjére.

A cikk továbbá kitér a felhőbe kiszervezett számítástechnika előnyeire és hátrányaira, az elfogadható késleltetés és adatforgalom tükrében. Minden esetben a tervező mérnök kezébe adva a döntés jogát az egyes szolgáltatások helyének megtervezésére az igények szerint. Bevezeti továbbá a **puppet robot**, azaz báb-robot fogalmát, mely, mely mint fizikai egység már csak az érzékelésért és beavatkozásért felelős szemben a hagyományos gyártási forgatókönyvekkel.

A folytatásban tisztázásra kerül egy nagyon fontos aspektusa a témának, az architekturális kihívások és kulcs technológiák a felhő robotikában. a szerző élesen elkülönít kétféle szolgáltatás típust – vagy inkább képességet, robotikai értelemben az SaaS inkább Skills as a Service-t jelent – az állapot-információk szerint, mégpedig:

Context-free: azaz állapot független szolgáltatásoknak nincs szükségük több információra, mint például a pillanatnyi állapot, vagy az alkalmazás belső állapota. Működésükhöz elegendő a meghívásukhoz szükséges adat. Ezek a szolgáltatások tipikusan egyszerűen implementálhatóak, akár RESTful microservice-ben, akár felhős funkcióban – mint amilyen az AWS Lambda, vagy az Azure Functions – és könnyen skálázhatóak maradnak.

Contextful: azaz állapot függő szolgáltatásoknak szükségük van információra a tárgyrendszerről, annak fizikai struktúrájáról, pillanatnyi belső állapotáról. Ezek a szolgáltatások viszont már nem skálázódnak jól, tipikusan szükséges hozzájuk dedikált ROS [3] példány. (A ROS pillanatnyilag csak egy robot környezetet támogat)

Az ELSEVIER-ben megjelent cikk [2] definiálja a mindenhol jelen lévő gyártási rendszert a felhő segítségével, illetve az ICMS rendszereket – Interoperable Cloud Manufacturing System / Átjárható Felhő Gyártási Rendszer –. A felhő új üzleti modellt és lehetőségeket hoz a gyártásba, létrehozva a mindenhol jelen lévő gyártást, segítve az SME-ket – Small and Medium-sized Enterprises / Kis és közép vállalkozások – a kezdeti nagy beruházási költségekkel járó robotikai beruházásokban, csökkentve a modern gyártási környezet kialakításához szükséges költségeket.

A gyártási rendszerek új generációjának a létrehozása lehetővé válik a felhő szolgáltatások által, ami biztosítja a megfelelő számítási kapacitást, képességeket és erőforrá-

sokat. Más szemszögből nézve, a felhőben rendelkezésre áll az a kapacitás, amit költséges lenne egyenként fenntartani és kihasználatlan is lenne, ezért okos gondolat ezen erőforrásokat megosztani több gyártó rendszer között is, ideértve nem csak a számítási kapacitást, hanem azt a tudást is, ami egy-egy feladat hatékony megoldásához szükséges és valaki már elkészítette hozzá a szoftvert.

A cikk foglalkozik a felhő lehetőségeinek azokkal az aspektusaival is, amik megkönnyíthetik az ember-gép együttműködést – például kollaboratív robotok –. Minden ember másmilyen, mind fizikailag, mind mozdulatait tekintve. A felhő számítási kapacitása így jobban képes alkalmazkodni az ember jelenléte miatt szükségessé vált változékony környezethez alkalmazkodni.

Fontos részlet – főleg a gyártás számára –, hogy a robotrendszerek energia hatékony módon dolgozzanak, amiben szintén nélkülözhetetlen lehet a felhő szerepe, de fontos lehet olyan helyzetekben is, amikor az energiavételezés lehetőségei korlátozottak. Az energia-optimalizált működés fontos szerepet játszik a zöld-felhasználásban, nem csak a gyártás területén.

Az IJCA cikke [4] a ROS alapú felhő-robotikával foglalkozik. Először is fogalmakat tisztáz. Az operációs rendszer és a robotikai alkalmazások között definiál egy réteget, a "Robotic middleware"-t, mely az alkalmazások elől elfedi a hardware és OS rétegeket, így egyszerűvé téve a robotikai fejlesztéseket és olcsóbbá téve azt. A ROS [3] – Robot Operating System – egy nyílt forráskódú "meta-operációs rendszer", ami biztosítja a

- Hardware abstrakciót
- Alacsony szintű eszköz vezérlést
- Üzenet továbbítást
- Csomag menedzsmentet

A cikk leírja a ROS alapfogalmait, részeit. Alapvető egység a Node, ami reprezentálja a ROS-on belül a felületet a programok felé. Egy ROS példány több Node-ot is indíthat. Az egyes Node-ok tartalmazzák azután a kétféle ROS szolgáltatás típust és a message-eket.

message. A message-ek az üzeneteket reprezentálják ROS-on belül.

service. A service-ek message párokat jelképeznek, kérés/válasz-ként, más rendszerekbe a függvények felelnek meg nekik.

topic. A Node-ok fel tudnak iratkozni topic-okra és maguk is tudnak kiajánlani topic-okat – megvalósítva az informatikában jól ismert publisher/subscriber mintát –. Egy topic-ba több node is írhat (publish) és több node is olvashat (subscrbe) belőle.

A ROS-t számos nyelvből el lehet érni, , többek között C++, Python, lisp, Java, stb. környezetekből. Illetve rendelkezik egy csomag kezelővel, amivel finomhangolható, hogy mely szoftverkomponensek legyenek felhasználva az adott ROS példányban. A ROS elsődleges célja, hogy támogassa a kód újrafelhasználást a robotikai kutatásokban és fejlesztésekben [3]. A ROS támogatja a moduláris, tool-based fejlesztés filozófiáját a robotikában.

A Springer kiber-fizikai architektúra tervezéssel foglalkozó cikke [5]

A megoldási módszer kiválasztása, a választás indoklása

A részletes specifikáció leírása

A tervezés során végzett munkafázisok és tapasztalataik leírása

A megvalósítás leírása

Tesztelés

Az eredmények bemutatása, értékelése, hasonló rendszerek eredményeivel öszszevetése

A megvalósítás elemzése, alkalmazásának és továbbfejlesztési lehetőségeinek számbavétele

A szakdolgozat tartalmi összefoglalója magyarul és angol nyelven

Irodalomjegyzék

- [1] Péter Galambos: Cloud-, Fog-, and Mist Computing in Service of Advanced Robot Applications, *ide be kell irni majd, hogy GP cikke hol jelent meg!*, 1969, pp.111-222.
- [2] Xi Vincent Wang, Lihui Wang, Abdullah Mohammed, Mohammad Givehci (Department of Production Engineering, KTH Royal Institute of Technology, Stockholm, Sweden): Ubiquitous manufacturing system based on Cloud: Robotics, em ELSE-VIER, Robotics and Computer-Integrated Manufacturing, 45.szám, 2017, pp.116-125
- [3] Robot Operating System (http://www.ros.org/about-ros/), utoljára megtekintve: 2018.11.02.
- [4] Adarsha Kharel, Dorjee Bhutia, Sunita Rai, Dhruba Ningombam: Cloud Robotics using ROS, *International Journal of Computer Applications* ® (IJCA) (0975? 8887), *National Conference cum Workshop on Bioinformatics and Computational Biology*, NCWBCB- 2014, pp.18-21. Jó így a hivatkozás?
- [5] Pablo González-Nalda, Ismael Etxeberria-Agiriano, Isidro Calvo: A modular CPS architecture design based on ROS and Docker, em ©Springer-Verlag France, 2016, pp.950-955.
- [6] Christopher Crick, Graylin Jay, Sarah Osentoski, Benjamin Pitzer, Odest Chadwicke Jenkins: Rosbridge: ROS for Non-ROS Users © *Springer International Publishing Switzerland*, 2017, pp.493-503
- [7] Docker lightweight container engine (https://www.docker.com/products/docker-engine), utoljára megtekintve: 2018.11.02.
- [8] Ben Hu, Huaimin Wang, Pengfei Zhang, Bo Ding, Huimin Che: Cloudroid: A Cloud Framework for Transparent and QoS-aware Robotic Computation Outsourcing, *Hol jelent meg? Oldalszám?* 2017,
- [9] Russell Toris, Julius Kammerl, David V. Lu, Jihoon Lee, Odest Chadwicke Jenkins, SarahOsentoski, Mitchell Wills, Sonia Chernova: Robot Web Tools: Efficient Messaging for Cloud Robotics, *hol jelent meg? Mikor és oldalszámok?*
- [10] Carla Mouradian, Sami Yangui, Roch H. Glitho: Robots as-a-Service in Cloud Computing: Search and Rescue in Large-scale Disasters Case Study, 15th IEEE Consumer Communications and Networking Conference, Las Vegas, USA 12-15 January 2018Konferencia anyagra jó így a hivatkozás?

Mellékletek